

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 Első sorban petit sor egyszer 20 fill.
 utána következőnél 16 fillé.
 Kéretten petit sora 4 fillé.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, november 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Értékes beszéd.
- A hegyaljai borok és a vagonhiány.
- Vendégülösök harca a sörkárta ellen.
- Hivatalos jelentés a népszámlálás eredményéről.
- A ravasz székely.
- A mi mellett elszaladunk.
- Kullszatitkok.
- Az „Albina” hamis mérlegel.
- Az ügyvéd becsülete.
- A pozsonyi heramiák.
- Albérletbe adott művészet.
- Tarkaságok.

A papok immunitása

Arad, november 15.

A pápa vezérkarának az a biboros embere, aki a *motu proprio* alá az eszmét, a tanácsot és bizonyára a kemény latin szöveget is adja, bizonyára eltévesztette a dátumot. Hogy, hogyan nem, — a Vatikánnak elszigetelt volta, a mindennapos világtól való különélés megérthetővé tesz ilyen időbeli elcsuszamlást — bizonyára abban az időben érezte magát, a mikor a pápa nemcsak a lelkiek birodalmának az egész föld katolikusain uralkodó feje volt, de egyben államfő is; nemcsak a hitnek, de egy darab országterületnek, egy darab népnek és hadseregnek a nagyhatalmakkal egyenlő erejű és hatáskörű uralkodója.

Csakis így lehetett, hogy a pápa nevével rendelet jelent meg, amely más országok alattvalói, állampolgárai fölött jogokat vindikál magának, olyan jogokat, aminőt csak az

államhatalmat képviselő bíróságok és hatóságok gyakorolhatnak.

Az állam törvényszékei — mondja a most kiadott *motu proprio* — nem illetékesek a római katolikus egyház lelkeskedő papsága fölött s világi bíróság nem ítéhet katolikus pap fölött a Szentszék engedelmé nélkül. A melyik állam az anyaszentegyház legfőbb hatóságának engedelmé nélkül a papokat birói sorompó elé állítja, azokat egyházi átok éri.

A *motu proprio* tehát kiszakítja a katolikus papokat az állam testéből; kiveszi őket a polgári törvények hatásköre alól s egyedül a maga hatalmát ismeri el fölöttük jogosnak. Az államoknak, úgy látszik, a papokkal és az egyházzal szemben nem marad más tennivalójuk, minthogy azok politikai befolyását növeljék, azoknak tekintélyes segínyt és fizetéspótlást nyujtsanak. Minden többi a római szentszék joga.

Allamok, amelyek nem akarnak antiklerikális látszatba kerülni, bizonyára zavarban vannak ezzel a pápai rendelettel szemben. Hiszen, ha eleget akarnának annak tenni, föl kellene forgatni az összes törvényeket, valamennyi kodexet. S ha esetleg olyan egyszakaszos törvénnyel akarnák megoldani a nehéz kérdést és kikerülni az egyházi átok veszedelmét, amely a katolikus papot mindenben kivételnek tenné meg és őt még a büntető igazságszolgáltatással szemben is a Vatikán palástja mögé helyezné: ez a legnagyobb mértékben kihivná a

többi polgárok fölzudulását s bizonyára olyanok tiltakozását provokálná, akik eddig jó katolikusok és a pápának hűséges hívei, de egyben törvénytisztelő polgárok voltak. Hát lehet tekintélye a törvénynek, hatalma az államnak, ha az állampolgárok egy tekintélyes része fölött a törvényt csakis egy idegen fórum jóváhagyása mellett lehet gyakorolni?

A *motu proprio* tehát céltalan, s legfőlegb a forma lesz más és más, amelylyel az egyes államok azt visszautasítják, napirendre térnek fölötte, vagy pedig elsiklanak mellette. De fölöttébb jellemző, hogy a pápai körökben ily erős, az állami hatalommal ily merészen szembeálló rendelet kiadására az időt alkalmasnak látták. Bizonyára a klerikális mozgalmakból merítették hozzá a kedvet, amelyek minden országban tervszerűen haladnak előre és igyekeznek magukhoz kaparítani a politikai és társadalmi hatalmat. Mert, úgy látszik, nemcsak Magyarországnak van Barkóczyja, és nemcsak nálunk erősödik a felekezettek közötti hare, az egyház mindenhatósága; más államokban is teret hódít ez, s bizonyára e sikerektől elvakultan kiáltja a pápa az államok felé: „a papok fölött a ti törvényetek nem törvény: a papok — az én államom!”

Enyyre azonban még nem nőtt az állam fölé az egyház; nálunk se, ahol pár nap előtt siratták el azt az államférfiut, aki ajtót mutatott az állam ügyeibe avatkozó pápai muncius-

Janka angolul beszél.

Irta: Rudnyánszky Endre.

Reiter Simon harmincöt esztendő óta mérte a bort és pálinkát a görgegyfalusi tótoknak. A hosszú idő észrevétlenül futott keresztül azi életén. Szerény, alacsony, meggörnyedt falusi zsidó volt, amikor husz éves fiataleggsággal, friss vállalkozó kedvvel beleült a görgegyfalusi kocsmába. Se az alacsony termete, se a görnyedtsége, se a falusi zsidó volta nem változott, csak az évei huszról az ötvenesekbe. Tul élte, kibirta az eszlári hajszá elverődő hullámain, az antiszemitizmus támadását, a faluba került hecckápián zsidóellenes izgatását. Hiába volt minden: a tótok tovább itták a bort és pálinkát, Reiter pedig gyűjtötte a garasokat.

Ez volt az ő élete: kiszolgálni a vendégeket itallal és megszámlolni a bevételt. Ami egyéb esemény az életébe belecsöppent az csak epizód volt. Epizód volt az asszony is. Csodarábbi leánya volt Galiciából. Elefántcsont araszitü, álmatag szürke szemű leány. Sehogysem illet a falusi kocsmába. De eljött, mert jönnie kellett. Nem maradt sokáig. Bágyadtan, megszurkult arccal, sctétre tágult szemmel ment örök pihenőre. Egy kis leányt hagyott maga helyett emlékül Simon házánál. A kis leánynak is világos szürke és kerek volt a szeme, hosszas, sápadtan fehér az arca. Jankának nevezték el.

Tót cselédleányok babusgatásán nőtt fel a parányi baba a kocsmaszobájával szomszédos lakoszában. Egyetlen vékony vályogfal választotta el a duhajkodó, kurjongató kocsmái világtól. A hangok átszűrődtek hozzá és a kis Janka finoman megborzongott durva rezgésüktől. Valami különös, valami elfinomodottság volt a Reiter kocsmáros leányában már gyermeki éveiben. Igyekezett megbujni az emberek elől. Tiszta, rendez ruháskájában mindig komolyan, összehúzódva járt, mint egy kis beteg fekete macska. A gyerekeket kerülte leginkább. A parasztyerekeket, akik megverték, megdobálták, ruháit bemocskolták. És az uri gyerekeket: a jegyzőt, kasznárt és a kismes Molnár Boldizsárt még inkább. Ezek csak szóval csufolták, szidták a kis zsidóleányt. Félénksége megmaradt az iskolában is. Első tanuló volt s ezért még jobban gyűlölték gyermektársai.

Reiter Simon sohase vette észre az évek mulását. Amikor a vékony, karcsu, fölmagasodott Janka kikerült az ismétlődő iskolából, az öreg Simon kocsmáros olyan nagyon csudálkozott, mintha az ölbenhordozó babából egyszerre, márról holnapra nőtt volna ki ez a kis leányvirágszál. Kicsinyt tanácstalanul kérdezte meg a leányt, amikor az bejelentette, hogy az iskolából kikerült.

— Most mit akarsz Janka? mihez kezdess?

— Olvasni akarok, tanulni — szólt komolyan, erősen Janka.

A véletlen játszott közbe, hogy Reiter Simonnak azon a héten a városba kellett mennie. Befogta két sovány lovát és szekéren bekocogott. Bort vásárolt, gabonát adott el, pénzt tett be a takaréka, szóval jó kedve volt. Meglátogatta az ismerősöket a városban. Kevesen voltak, mert a két kólostorban is bővelkedő városban nem szerették Simon hitsorsosait. Az egyik zugutcában húzódtak meg üzleteik. Ott lakott Lévy is, az ócskaság kereskedő. A kacattal teli szűk boltban Simon néhány kopott könyvet látott. Erről eszébe jutott Janka tanulási vágya.

— Lévy, a leányom tanulni akar, nincs valami könyved a számára?

— Van akár egy szekérdérékkal is — felelte Lévy.

Igy történt, hogy a kocsmáros a városból valami három tucat könyvet hozott haza. Janka örömmel vette át, de hamar el is szomorodott. Alig egy-két magyar könyv akadt az ajándékban, a többi német, francia, angol. Még egy vaskos angol nyelvtan is volt a csomóban. És szobája csendjében, magányában a kocsmárosleány összebarátkozott könyveivel. Lapozgatott bennük, tiszter is elolvasott egy sort, melyet meg nem értett. Hamarosan a nyelvtan lett a legjobb barátja. A szűk kis kertben csendes délutánokon különös szavak gömbölyödtek ki Janka keskeny ajkáról. Nehéz torokhangok éles sziszegések. Amikor vasárnap este a kocsmaszobából trágár nóták harsogtak át, Janka

nak, s bizonyára másutt se. A *Ne temere* és a *Borromei enciklika* után a pápa ismét a maga haragos erejét akarja mutatni, a nélkül, hogy annak fogantatja lenne. De amazokban csak a protestánsokat bántotta: a mostani motu proprio annál szerencsétlenebb, mert nemcsak az államok visszautasítását provokálja, de a maga papjait is dilemma elé állítja. A mikor a papnak a fölött kell döntenie: hogy micsoda inkább: a pápa engedelmessé szolgálja, vagy hazájának hű, törvénytisztelő fia, — mit fog csinálni a lelkipásztor?

Értekes beszéd.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 15.

A Ház elnökének tegnapi figyelmeztetése nyomán ma már népesebb volt a Ház s Hazai Samu honvédelmi miniszternek, aki a mai véderővitában felszólalt, közel száz főnyi hallgatósága volt. A honvédelmi miniszter beszédének első része terjedelmes történelmi tanulmány, amelyben a hadseregnek multját ismertette s azt bizonyította, hogy az ország akkor volt erős, amikor erős volt a hadserege. A beszéd második része a *perszonáluniós törekvések kritikája* volt. A miniszter beszéde közben lépett a terembe Kossuth Ferenc, akit mai hetvenedik születésnapja alkalmából a Ház minden oldalán lelkes éljenzés üdvözölt. Az ülés végén interpellációk voltak.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt. Az elnöki előterjesztések után a Ház áttért, a véderővita folytatására.

Mády Kovács János a javaslat ellen beszélt. A javaslatot főképp terhének elviselhetetlen nagysága miatt nem fogadja el. Részletesen foglalkozik a javaslat hibáival s határozati javaslatában azt kívánja, hogy a mostani javaslat visszavonásával új véderőtörvényt terjesszen elő a kormány, mely számol az ország teherviselő képességével. (Helyeslés balról.)

(A miniszter beszéde.)

Hazai Samu honvédelmi miniszter utal arra, hogy valahányszor katonai ügyek kerülnek az országgyűlés elé, nem a tárgyi, hanem a politikai részük kerül vitatás alá. Ezért a véderő-

kérdés politikai oldalával is foglalkozni kíván. A javaslat ellenfeleit azok az érzések vezetik, melyek a történelem és a tradíció romantizmusából táplálkoznak, ők pedig a nyugodt, biztosított haladás gondolata vezet. A közjogi elmozdulások az önálló hadseregre vonatkozó kívánsága csak a legutóbbi évtizedben vált határozott követeléssé, de kormányra jutása ellenére sem tudta ebbeli programját megvalósítani. Ezután terjedelmes történelmi visszajelentésben foglalkozik a hadsereg multjával. A rendi alkotmány gyöngye hadserege vezetett Mohácshoz. Amikor a Habsburgok a trónra ültek...

Egy hang balról: Elég baj!

Hazai Samu... tovább folyt a rendi sérelmi politika s a török ellen nem tudtuk egységes hadsereg erejét fordítani, ezért kellett százötven évig járomban nyögnünk. Ebből a hódoltságból csak úgy szabadulhatunk ki, hogy egyesülünk a többkoronás Habsburg-házzal s egységes erőt tudunk külső ellenségeink ellen fordítani. (Ugy van! Ugy van!) Foglalkozik ezután a függetlenségi pártok amaz állításával, hogy a perszonál unió megszünteti az Ausztriával való surlódás felületét. Ez nem áll: a surlódás megmaradna, csak más pontokon jelentkeznek s szívósabb, elkeseredettebb és kártevőbb lenne a mostaninál, mert a közösség megszüntetésével a mitgálói erők nem érvényesülhetnének eléggé s a végső eredmény az volna, hogy a két állam egymásközi torzalkodás, vagy a külfölddel vívott sikertelen harc következtében, képtelen lévén kellő erő kifejtésre, alkotó elemekre bomlanék s más államalakulásokat adna helyet. (Ugy van! Elénk ellentmondás a baloldalon.) Nem hasznos a perszonál unió azért sem, mivel a külföldi államoknak semmit nem érne az olyan szövetség, melynek államai közül az egyiknek serege alacsonyabbrendű, mint a másiké. Perszonál unióban a külpolitika, a vasút, az erődítések, a határőrizet mind folytonos surlódás tárgya volna. Békében is állandó zsörtölődés volna a két állam viszonya. A harc pillanatában is hiányoznék a két hadsereg harmónikus együttműködése. Nézeteltérések volnának, hogy a háború mind a két állam érdekében van-e? Azt mondják, hogy a magyar katona csak akkor menne lelkesedéssel a háborúba, ha magyar hadseregben volna. Hát a lelkesedés egyedül nem elég. Azokat az erkölcsi érzéseket, amelyek a háború veszedelmeinek eltűrésével járnak, csak hosszú nevelés, tanítás, szoktatás, fegyelmelés útján lehet megteremteni. Ha önálló hadseregünk volna, sokkal többbe kerülne a háború. Számítása szerint egy esztendőig tartó háborúban 660 millió koronát takarítana meg Magyarország azzal, hogy közös hadserege van. (Elénk tetszés jobbról.)

Polónyi Géza: Ne csináljanak háborút.

Preszly Elemér: Bosznia magyar érdek? (Nagy zaj és ellentmondások a jobboldalon.)

Hazai Samu: További veszedelme az önálló hadseregnek, hogy a két állam között a kölcsönös méltányosságot kizárna, a represszáliák rendszere minden téren az ütközőpontok egész tömegét termelné. Magyarországnak örökös közgazdasági harcot kellene vívnia fejlettebb gazdaságokkal s harcolnia kellene a pusztaságért is, mert csak reánk nézve áll, hogy a világon e kívül nincsen számunkra hely, de a szomszéd államok fajrokonai révén egy lábbal már benn vannak az országban. Nehezebben menne a magyarosítás, mert többet kellene küzdeni a külső ellenségeinkkel. Mi nem lehetnénk olyan semleges állam, mint Svájc, vagy Belgium, mert itt ezen a ponton szembenálló világhatalmak érdekei találkoznak s ütköznek össze. (Ugy van!) A hadseregtől való erőelvadás ma már nem a király, hanem a magunk gyöngítése. A két állam egymást támogató politikája a legbiztosabb védelem mind a kettő számára. Ma már nem kell veszedelmektől félnünk, mert ma már megtaláljuk a közösségen belül a bennünket megillető helyet. (Zajos tetszés jobbról. Ellentmondások a baloldalon.)

Lovász Márton: Hol a megillető hely?

Hazai Samu: A független nemzeti állam kiépítését mindenki akarja. De ha valamely teljesen független állam ingatag alapon létesül, azt az első orkán leteríti. Ily körülmények között tehát sokkal hasznosabb az ország fennmaradását kevésbé csillogó külső keretben biztosítani, különösen amikor a kiegyezés biztosítja teljes önállóságunkat is. Jövünk csak ezeken az alapokon épülhet föl Ujra kéri a javaslat elfogadását. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps jobbról.)

Fölkialítások a baloldalon: Miért nem beszélt a véderőjavaslatról is?

(Interpellációk.)

Ezután a Ház áttért az interpellációkra.

Polónyi Dezső a horvát választásokat megelőző hivatali erőszakoskodások miatt interpellál. A bán üldözi a maga személyes ellenfeleit, elkoboztatja az öt támadó lapokat s az egyik horvát újság már nyolc napja nem tud megjelenni. A horvát igazságügyi kormány e politika szolgálatában a magyar képviselőház mentelmi jogát súlyosan sértő rendeletet is adott ki. Kéri a miniszterelnököt, hajlandó-e intézkedni e rendelet visszavonása végett?

Sümeji Vilmos a sümeji földgázforrások dolgában terjesztett elő interpellációt a pénzügyminiszterhez.

Lukács László pénzügyminiszter azt feleli, hogy a gáz kiaknázása eddig azért nem következett be, mivel csak egyetlen forrást fedeztek

hevesen kiáltozta fennhangon a fél mult, egész mult, jövő mult idők hajtogatását. Janka angolul tanult. Egy év alatt keresztül vágta magát a nyelvtan lapjain s akkor elől kezdte.

Később tanítómesterre is akadt. Janó volt az a félkaru tót, béresük, aki amerikai legény volt. Valamelyik amerikai gyár gépe leszédte a fél karját s akkor néhány dollárjával hazajött falujába. A néhány dollárt elitta és beszegődött a Simon kocsmároshoz béresnek. Janóval beszélgetett angolul Janka. Kissé furcsa beszédek voltak ezek. Janó aféle pidjin-yankee nyelven recsegett, amelyet az amerikai gyárakban ragasztanak a bevándorlók nyelvére, Janka angolosa pedig konyvizű volt. De azért megértették egymást.

Az angol nyelvtan mellett pedig egészen felnevelt a kocsmárosleány. Melles lett, elefántcsont arcán rózsák nőttek, szürke szemére csudahosszu szempillák borultak, a nagy fekete haja pedig szinte lenyomta a fejét. Reájötték az álmadozó, hullámos vágyaktól dobogó órák, súlyos, szivig bizsergő elgondolkozások. Nyugtalan napokat élt, úgy, hogy még a semmit meg nem látó Simonnak is feltűnt. És Simon hazasságszerzés után látott. Janka a falusi zsidó kocsmárosleányok módjára hamar nászba került volna, ha közbe nem játszik a véletlen, az angol nyelvtan.

A szolgabíró jött Görgényfaluba egy májusi délutánon. Négy lovas hintón hajtató. A soroki gróf jött vele, azé volt a hintó is.

A község házára doboltatták a falu népét. Ott állt a nép között Reiter Simon is. A jegyző, a plébános, a kasznár, a tanító és nemes Molnár Boldizsár a gróf és a szolgabíró körül hajladoztak. Hamar megértették, miről van szó.

A soroki gróf vendéget kap. Szörnyű nagy urat, volt amerikai köztársasági elnököt. Görgényfalun is keresztülmeneke és illendő lenne, ha díszesen, ünnepélyesen fogadják az államfőt. A jegyző ur gondoskodjék zászlókról, diadalkapuról, amiben a kasznár ur is segítségére lesz. A bíró parancsolja akkor napra ünnepülést a falu apraját-nagyját. Valami csinos leány csokrot is adhatna át. Egy rövid angol vagy francia üdvözlő beszéd sem árt. Talán a plébános ur? De a plébános ur mentegetődzött, hogy elfeledte a régi francia tudását is.

Reiter Simont nagy merészség szállta meg. Belekottyant az urak szavába:

— Az én leányom tud angolul!

— Ki ez az ember? — kérdezte a szolgabíró a gróf.

A szolgabíró tovább adta a kérdést a szemerebbségével a jegyzőnek, aki halkán válaszolt:

— Reiter Simon, a mi kocsmárosunk, méltóságos uram.

— Hát hozzák ide azt a leányt! — adta ki a parancsot a soroki gróf.

Maga Simon futott haza a leányáért Janka engedelmesen eljött. Szemébe nézett az uri tetszésnek. A gróf is, a szolgabíró is jól megnézték. Csinosnak, sőt szépnek ta-

lálták. Az angol tudásáról is hamar meggyőződött a gróf.

— Kisasszony, csakugyan jól beszél angolul — mondotta udvarias leereszkedéssel a gróf. — Arról van szó, hogy az Egyesült Államok volt elnöke nálam lesz Sorokon egy napig. Itt is megállunk. És maga üdvözlő az elnököt angolul, aztán virágot ad át neki. És fahérbé kell öltöznie. Vállalja?

Janka szíve megdobogott. Amit annyiszor kérdegetett magányos óráiban, hogy miért tanulja vasakarattal ezt az élbe került idegen nyelvet, arra itt volt a válasz. Egy óriási ország első emberét s, Reiter Janka fogja itt köszönteni. Ő a kis senki, a zsidó kocsmáros leánya! Egy napig egész Görgényfalut eltörlő mellett. Mit egy napig: örökre.

— Igen, igen, igen — mondotta háromszor is a gróf kérdésére.

Egy hét telt el izgalomban, várakozásban. Azután a falut feldiszipálták. Kivirágozták, fellobosították a házakat, mint Urnapján. Az első végben két nagy pózna köré friss galyakból diadalkaput fontak. A tót menyecskek, leányok ünnepülést öltözöttek és a görgényfalusi urak is kicsipték magukat. A diadalkapu alatt pedig nagy vérvörös rózsacsokorral, amelyet harmatos hajnalban maga szedett a kertben, legszebb fekete ruhájában ott állt a szép kocsmáros Janka. Amikor a távolban falporzott az autómobilok közege, a jegyző és a plébános is birtatni kezdték a leányt, hogy ne féljen.

A ravasz székely.

— Kaland egy aradi boltban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

— Megverte az uristen a magyart, tekintetes uram, amióta rákapott a német divatra. Tessék elhinni sohasem esik ilyen csufság velem, ha lófőszékely létemre el nem veszem az eszemet és okulárét nem teszek az orromra.

Igy sopánkodott Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy előtt Török Sándor uram Ágostonfalváról, aki azt az átkozott pápaszemét okozta a rajta esett csufságért. Mert hogy valami egyéb görbeségnek is kellett a dologban lennie, azt a világgért sem óhajtotta elárulni a rendőrhadnagynak, aki hitetlenül ralta a fejét, sehogysem találván meg a kapcsolatot a romlásnak indult bajban erős magyar és az okuláré között.

Tudni illik, hogy Török Sándort és a pajtását kenyeres társát, Dorka Lajost rendőr állította elő már pedig ha rendőr van a dologban, aligha a szemüveg a hibás — gondolta magában Szepekovszky Teofil és megkérte a székelyatyafiak mögött álló — Lantos József aradi kereskedőt, mondja el, mi okból állította elő a két magyart?

— Igenis én kértem meg a rendőrt — mondotta Lantos — hogy kísérje fel a székelyeket, mert igen nagy kárt akartak nekem okozni. És mekkora ravaszssággal, illetve erőszakossággal. A sógorommal, Kardos Gyulával állanak üzleti összeköttetésben. Néhány waggon zabot adtak el neki. Annak rendje és módja szerint felvették az előleget, irást adtak a megegyezésről és mintát a zabról. Két hét előtt megérkezett a zab Aradra, a vasuti állomásra. Azért jött ide, mert a sógorom most gyakrabban tartózkodik itt, minthogy megvett egy csödtömeget és azt most kiárusítja. A zab azonban nem volt átvehető. Dohos volt, mint azt a szakértők megállapították. Török Sándor kapott a sógoromtól levelet, hogy rendelkezhetik a zabjával, ez használhatatlan és az ügylet fel van borítva. Ebbe azonban a székely nem egyezett bele. Kijelentette, hogy az üzlet üzlet és ő megfelelő jó zabot fog szállítani. Ezt aztán írásban is kiadta a sógoromnak.

— Igy van-e Török Sándor? — kérdezte a rendőrhadnagy.

— Igy van ez szóral-szóra, jól beszéli az ur.

— Ma reggel beállít Török és társa a sógorom Andrásy-nti üzletébe.

— A zab ügyben jöttem — mondja. — Legyünk már valahogy.

— Vagyunk már — szól a sógorom — itt van az ur írása, mely szerint Török uram a dohos helyett jó zabot szállít. De ha nem akar, adja vissza a foglalót én elállok az üzlettől.

— Dehogy kell elállni — mondja Török — szállítok én jó zabot, mert hát irást adtam róla. Rendben van az nagyon, csak kérem a tekintetes urat adjon az én írásomról egy akkurátus másolatát.

— Nagyon szívesen — mondja a sógorom. De én most elutazom, majd Lantos sógor lesz szíves és egyik alkalmazottal lemásoltatja a maga levelét.

Én azonnal meghagytam, hogy a levelet másolják le és az üzletben lévő vevőkkel foglalkoztam. Néhány pillanat múlva látom, hogy a székelyek kisompolyognak a boltból.

— Mi van a költévével? — kérdeztem a másolással foglalkozó embert. Ez akkor ocsudik fel és keresi a nyolcezer koronát érő irást, de nem találja.

Elvette a székely — kiállt fel és utána szalad, hogy visszahozza. De ezek gyors léptekkel iparkodtak eltűnni a láthatárról. Rendőrt kellett hívni és most idehoztam őket a hadnagy ur elé, hogy visszaadassa a drága levelet.

— Igy volt-e ez is? — kérdi Szepekovszky.

— Ez már nem így volt — szólal meg a lófő. Tetszik tudni én nagyon rövidlátó vagyok,

aztán elvitettem az okulárémat, hogy még egyszer elolvassam a levelet, mert azt akartam, hogy akkurátus legyen a másolat. Nagyon rossz volt az a szemüveg, aztán meg nem is székely embernek való jószág, de egy szó, mint száz, nem igen tudtam olvasni az irást. Kimentem sz utcára, hogy majd ott olvasom a világoson, de a pajtásomat se láttam, hát elmentem a sarokig, ott áldogált, gondoltam majd ott együtt elolvassuk. Az ü szeme még jó, még nem kell elcsufítani az okuláréval. Így esett meg ez. Nekem eszem ágába sem jutott, hogy elcsenjem az irást, melyet ha a tekintetes ur parancsolja, vissza is adok.

— Ezt bölcsen cselekszi — szól a rendőrtiszt, mert különben mi lennénk kénytelenek elvenni magától.

— Nincs arra szükség, szól és visszaadta Lantosnak a költévélet. — De azt szentül megfogadom, hogy én okulárét többé nem teszek az orromra.

Hivatalos jelentés a népszámlálás eredményéről.

— Arad a kilencedik helyen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

A hivatalos lap mai száma teszi közzé a múlt évi népszámlálás adatait a tízezer léleknél népesebb városokat és községeket illetőleg. Ezekből az adatokból meg tudjuk, hogy Budapestnek a múlt népszámláláskor 880.371 lakosa volt, a katonasággal együtt. A népszámlálás adatai szerint Budapesten 16.636 katona tartózkodik.

Budapest után első helyen jön népesség tekintetében Szeged 118.328 lakossal, amelyből 3022 katona. A harmadik legnépesebb város Szabadka 94.610 lakossal (1378 katona.) Sorban jönnek azután Debrecen 92.729 (2576 katona.) Pozsony 78.223, (4764 katona.) Temesvár 72.555, (4084 katona.) Kecskemét 66.834, (1118 katona.) Nagyvárad 64.169, (3135 katona.) Arad 63.166, (2197 katona.) Hódmezővásárhely 62.445, (51 katona.) és Kolozsvár 60.808 lakossal, amelyből 2327 a katona.

Ötven- és hatvanezer között lévő lakossága már csak két városnak van. Ezek: Ujpest 55.197 és Miskolc 51.459 lakossal. Negyvenezeren felüli lakossága van Pécsnek: 49.822 Fiumének 49.806, Győrnek 44.300, Kassának 44.271, Békéscsabának 42.599 és Brassónak 41.056.

Harminezezer felüli városok: Nyiregyháza, Székesfehérvár, Kiskunfélegyháza, Makó, Szatmárnémeti, Cegléd, Sopron, Ujvidék, Nagyszében, Szentes, Erzsébetfalva, Szombathely, Zombor, Kiszpest.

Husz- és harmincezer között lévő lakossággal huszonhét város bir. Ezek között vannak: Szolnok, Nagykőrös, Eger, Versec, Nagykovács, Nagybecskerek, Marosvásárhely, Rákospalota, Kaposvár, Karcag, Komárom, Máramarossziget, Páncsova, Pápa.

Tíz- és huszezer közötti lakossága már nyolcezer alatt városnak van. Ezek között a nevezetesebbek: Sátoraljaújhely 19.940 lakossal. Vác 18.952, Esztergom 17.881, Ungvár 16.919, Nyitra 16.419, Eperjes 16.323, Nagykároly 16.038, Veszprém 14.792, Torda 13.455, Soroksár 13.345, Losonc 12.939, Hatvan 12.097, Kaloosa 11.738, Gyulaférvár 11.616, Dás 11.452, Budafok 10.954, Igló 10.525, Székelyudvarhely 10.244, Kisvárd 10.019 lakossal.

Horvát-Szlavonországban: Zágrábnak 79.038, Eszéknek 31.388, Zimonynak 17.131, Károlyvárosnak 16.112 lakosa van. Ezekon kívül tízezeren felüli lakosság már csak Varasdon, Mitrovicán, Rumán és Vukováron található.

Exhumálják**a meggyilkolt zálogháztulajdonos holttestét.**

Lévirati tudósítás.

Temesvár, november 15.

Annak idején részletesen ismertettük lapunk hasábjain a Balázs-féle rablógyilkosságot. Megirtuk azt is, hogy a temesvári törvényszéki orvosok a meggyilkolt aradi származású Löwinger Ferenc hulláján nemcsak szurt, hanem négy lött sebet is konstataáltak. A lövések közül kettő eszerint csak horzsolta a testet, míg a másik kettő a tüdőn és a szíven keresztül hatolva a bal lapocka alatt jött ki a testből. Ennek az orvosi véleménynek azonban ellentmondott Balázs István azon vallomása, amelyet még Kishegyesen történt elfogatásakor az őt vallató Kovács-Buna József csendőrfőosztályvezető előtt tett s amelyet Fehér Antal vizsgálóbíró és Mikes Gábor dr. rendőrkapitány előtt is fentartott, hogy ő nem lött rá áldozatára, hanem azt csak szurásokkal meg a széklábbal ölte meg.

Érdekes volt ezzel szemben, hogy a Balázs Istvánnál talált Browning-revolver lövtartályából éppen négy golyó, — tehát éppen annyi, mint ahány az orvosok véleménye szerint Löwinger testét érte — hiányzott. Ennek folytán a Löwinger-féle zálogházban, ahol a gyilkosság történt, több ízben tartottak helyszíni szemléket, de a helyiségben egyetlen golyót sem találtak. A hatóság előtt nagy rejtély állott. Vajon lött-e Balázs áldozatára, vagy sem? Ez a kérdés foglalkoztatta napokon, sőt heteken keresztül a hatóságokat, amíg végre Fehér Antal vizsgálóbíró a kérdést úgy vélte megoldhatónak, hogy elrendelte a fegyverszakértői szemléket. A fegyverszakértői szemle, amely szombaton ment végbe a fogház udvarán, abból állott, hogy az elhalt Löwinger ruháit egy fabábura tették és ezen próbálták a lövéseket. Fegyverszakértők voltak Willburg báró kapitány, a kadétskola tanára és Lázits Dusan puskműves.

A fegyverszakértők ma terjesztették be véleményüket Fehér Antal vizsgálóbírónak. E véleményekből kiviláglik, hogy a törvényszéki orvosok által a hulla ruháin lövési csatornáknak minősített nyílások nem lövéstől, hanem egy vékony pengéjű kés szurásától származnak. Ez a vélemény tehát megdöntötte a törvényszéki orvosok véleményét, másrészt megerősítette Balásznak a vizsgálat során tett vallomását.

E vélemény következtében Fehér Antal központi vizsgálóbíró holnap reggel hét órára elrendelte Löwinger Ferenc hullájának exhumálását és újabb megvizsgálását. Az exhumáláson, amely a belvárosi izraelita sírkertben fog végbemenni, jelen lesznek: Fehér Antal központi vizsgálóbíró, Szigeti Henrik dr. és Mannheim Jakab törvényszéki orvosok, valamint Willburg báró százados és Lázits Dusan fegyverszakértők.

TANÜGY.

(—) Áthelyezett tanfelügyelő. A hivatalos lap mai száma közli: A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Pálya Sándor dr. bunyadvármegyei kir. segédtanfelügyelőt az aradvármegyei kir. tanfelügyelőséghez jelen minőségében áthelyezte.

(—) Telepfelügyelő kinevezése. A belügyminiszter az aradi állami gyermekmenhelyhez Litsmann Szidónia gyermekgondozónőt állami telepfelügyelőnévé nevezte ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: Karenin Anna, szimü. (A. bérlet.)

Péntek: Kis gróf, operett. (B. bérlet.)

Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

* Katalin. Meleg óvációk között bucsuzott el ma este Kállay Jolán a színház vendégművésznője. Régi híres szerepében a Katalin Germainjében ragyogtatta minden értékes művész kvalitását, mely ma ép úgy hódított, mint mindig, mikor ebben a szerepben játszik. A közönség ünneplésben részesítette, tisztelői virágokkal ajándékozták meg Kállayt. Anica szerepében Nógrádi Malvin jutott nagyobb szerepléshez. Rokonszenves jelenség Nógrádi, aki azonban még erős lámpalázzal küzdve lép a közönség elé. Ha majd több biztonsággal mozog a színpadon, nagyon hasznavehető tagja lesz a társulatnak. *Wlassák* hosszú hallgatás után ma ismét gyönyörködtette pompás énekével a közönséget. A mulatságos elemet egyedül *Polgár* képviselte, míg a többiek kellő almoszággal látták el súlyos ministeri kötelességeiket. *H. G.*

* Karenin Anna. A Tolsztoj regénye nyomán írt nagyhatású drámát, *Karenin Annát* játsza csütörtökön este a színtársulat. A szereplők ugyanazok, mint az elmúlt szezon nagy sikerű bemutatóján. A címszerepet Kesztlerné a főszerepeket Novák Irén, Vendrey Vilma, Heppesné, Benkóné, Kesztlér Ede, Beregi dr., Delli, Várnay, Vass, Ladiszlay játsszák.

* A Kultura 15-ik száma ismét a szokott művészi kiállításban és bő tartalommal jelent meg. Tartalma: Lakatos László: Kompromisszumok. Kosztolányi Dezső: Uj vers. Lux Terka: Ad acta. Szabó István: Napsütésben. Halmi Bódog: Nyugat felé. Ámon Vilmos: Az idegasszony. Boros Ferenc: Firdusi könyvére. Bányay Károly: Gyermekkori bűnök. Falk Richárd: Öt korona. Györy: Péntek. Szilágyi Dezső: Alkony. Berkes Imre: A Mária énekekből. Gy. Kocsis László: Mara. Lakatos László: Szilágyi Dezső. Kaltenburg Emil K.: Kraus Károly. K. M.: Várad Antal. B. I.: A pálfalvi szél-molnár. R—a.: Hindi Szabó Kata. Hangay Sándor: Két kiállítás. A Bartha-szobor pályázat. Halmi Bódog: Hartmann Ernő. Büky György: A Vig-színház bemutatója: A papa. Munkácsy Sándor. A szerelem gyermeke. Balassa Imre: Oedipusz impressziók a cirkusból. B. I.: A princ. Képek: Szalay Pál: Az élet Alkonyán. Hindi Szabó Kata: Ónarckép. Hátfreskó. Szürke és barna. Fekvé nő. Rodin. Istók János: Bartha Miklós. Berkes Antal: Este felé.

* Morfinisták. (Világszenzáció az Apollóban.) Ime: a kinematográfia újabb határközhöz ért, kikerült a film gyárból az idény leghatalmasabb és legszenzációsabb társadalmi drámája, a Morfinisták. A modern társadalom beteges nyavalyájából, a morfinizáló misztikus levegőjéből választotta ki a klasszikus társadalmi korrajz szerzője az érdekesítő s felette izgalmas cselekményt. Mesteri kompozícióval állítja előnk a nagyértékű darab a morfinista lelki világában végigviharzó érzéseket és szenvedélyeket. A morfinista, a lassan de biztosan öltözött méreg hatása alatt elhanyagolja a szeretőjét, aki őt imádásig szereti s pusztító szenvedélyének hódol. A leány bosszút forral a morfinista ellen. Megtudja, hogy a leányt férjhez akarja adni egy gazdag fiatalemberhez. Itt az alkalom, a leány megához csábítja a fiatal embert, aki feleségül is megy. Amikor ezt a házasságot megtudja a morfinista, erőt vesz rajta a kéjes méreg hatalma: a tükör elé áll s föbe lövi magát. A szereplők csodásan játszó meg a darabot. Az Apolló-színház hozza először színpadra a Morfinistákat. A bemutató előadás csütörtökön lesz. 177

* Dr. Gar el Hama. Az Uránia színház nagy szenzációját, Gar el Hamát, a keleti rémet pénteken mutatja be. Indokolt az a nagy érdeklődés, mely ezt az óriási szenzációt várja.

Ennél izgalmasabb képet még nem produkált a kinematográfia. A mesteri kép leírását pénteken adják közre, mely markáns vonásokban írja le a nagyhatású drámát. 175

Az „Albina“ hamis mérlegei.

— Szakértői vélemény Erdély legnagyobb román bankjáról. —

Távirati tudósítás.

Brassó, november 15.

Az Albináról igen sokan tudják, hogy az erdélyi román pénzüzetek közt a legerősebb, a legtekintélyesebb. Azt azonban csak nagyon kevesen tudják, hogyan vezeti könyveit ez a tekintélyes, neves bank, amelynél a brassói és nagyszabonyi városi és megyei hatóságok is sok pénzt helyeztek letétbe. Az Albina különös könyveléséről szól most három könyvszakértőnek — köztük van magáé az Albináé is — a véleménye.

Évekkel ezelőtt az Albina társas viszonyban volt egy brassói gabonakereskedővel, aki hét év előtt kilépett és leszámolást kért az Albinától. A bank nem akart leszámolni, erre az egykori társ számadási pert indított ellene a brassói törvényszéknél. Hét évig húzta a pert az Albina. Most végre elrendelte a törvényszék, hogy a bank terjessze elő könyveit. Három szakértőt delegáltak a könyvelés megvizsgálására. Egyet a kilépett társ, egyet az Albina, egyet a törvényszék. Ez a három szakértő egyhangulag hozta meg véleményét, amely írásba foglalva több ivre terjed, a számadatok egész armádiájával van felszerelve és súlyos dolgokat állapít meg. A véleményből a következőket tudhatjuk meg:

...az ügykezelés és könyvelés éppen az üzlet legfontosabb ágában, az árunyilvántartásban megbízhatatlan volt. Mert hiszen egyébként hogyan fordulhatna elő, hogy egy leltárkészítés alkalmával kétezer kilogramm áru egyszerűen kimaradjon. Ezen tétel kimaradása mérleget is meghamisította. Ezen helytelen és szabálytalan könyvelési móddal több ízben találkozunk.

A számlák csupán egyszer, 1903. december 31-ikével vannak lezárva, mérleg is készített. A számlák azonban erről tanúságot nem tesznek, mivel ez alkalommal lezárva nem voltak. A főkönyvben a tételek 1903. január elsejétől 1907. március 21-ig vezetettek, a számlák azonban csak egy ízben, 1903. december 31-ikén zártak le. Így tehát 1904., 1905., 1906. december 31-ikéről sem mérleg, sem leltár nem készített.

Azon tételek száma, melyekről semmi okmány nincs, 135 462 korona 18 fillér.

Ez a rövid kivonata a szakértők véleményének, amely a brassói kir. törvényszéknél fekszik a perárban. A jövő hónap kilencedikére van tárgyalás kitűzve észrevételek megtételére. Szinte érthetetlennek látszik, hogy milyen mérlegeket terjesztett az Albina a véleményében megnevezett négy esztendőről a közgyűlés elé? Hogyan lehet százazreket okmányok nélkül kezelni egy tekintélyes pénzüzetben? Százszorosan súlyos és aktuális kérdés ez most, a bankbukások szomorú idején.

VIDÉK

Vértessy Gyula dr. megválasztása. Temeség községben — mint tudósítunk jelenti — ma megtartott megyei bizottsági tagválasztáson Vértessy Gyula dr. temesvári királyi tanfelügyelőt választották meg Temes megye törvényhatósági bizottsági tagjává.

Kulisszatitkok.

(Uj darabok. — A komikus pezsgőt iszik.)

*

Hétfőn: Gyerekasszony, kedden: Herceg-kisasszony, szerdán: Katalin, csütörtökön: Karenin Anna, pénteken: Kis gróf, szombaton: Milliárdos kisasszony. Mintha csak Nagyvárad dicsőségét irigyelte volna meg Arad, annyi operett megy a színházban. S a szigorú kritikus bácsik hiába ráncolják össze a homlokukat, azért, hogy a dráma háttérbe szorul, a direktornak van igaza, vagy jobban mondva a közönségnek, mely estéről-estére megtölti színpadát a színházat.

A szezon rossz auspiciumok között, meglehetősen üres házakkal kezdődött. A bűlösek már meg is állapították, hogy a színházé már csak a múlt, a jövő a mozié. De alighogy ezt ellentmondást nem tűrő, szigorú hangon megállapították, már a színház is megtalálta a maga „monopol slágereit“. A „Kis szökevény“ és az ugyancsak „kis“ gróf megbirkóztak a „mormon áldozatával“ s Diósy Nusi, Neogrady Dóra a moziprimadonnákkal. A „kétezer méter hosszú sláger“ azonban még csak ezután következik. A színház előkészületben levő „Nordisk filmje“ a Leányvásár, Bródy-Martos Jacobi operettje, melynek óriási sikeréről éppen ma számoltak be a lapok. A direktor még pesti premiérje előtt megvette a darabot, mely a jövő hét elején már Aradon is színpadra kerül.

Alapossan téved azonban az, aki ezek után azt hiszi, hogy a drámai személyzet egész nap nem tud mit tenni unalmában. Azt tessék megjegyezni, hogy vidéki színész egyáltalán nem tudja, hogy mit jelent ez a szó: pihenés. Egyszerre három darabból próbálnak délelőttöként ezek az állítólag pihenő tagok s ez a három darab előreláthatólag egy időre le fogja szorítani az operettet. A papa, A szerelem gyermeke, s Az élőhalott, Flers és Caillavet, Bataille és Tolsztoj darabjai ezek, melyeknek előadásai minden bizonyossággal meghozzák a remélt nagy sikert.

Győző Alfréd, a hamar népszerűvé lett komikus azonban nem nagyon vágyódik ezek után a darabok után. Ha rajta állna, akkor a színtársulat még mindig és minden este a — Cigányszerelemet játszaná. Ennek az operettnak ugyanis megvan az a jó oldala, hogy a harmadik felvonásban pezsgőt iszik benne Dragotin — Győző. Az igaz, hogy a Kis gróf második felvonásában is pezsgőt kellene inni a szereplőknek, de a szerző elfelejtette előírni, hogy milyen márkát szolgáljanak fel. Így a rendező egész egyszerűen kassirozott pezsgőt, szóval vizet szolgáltat fel. A libériás szolga hossza tálcáján azonban mégis van minden este két valódi pohár pezsgő — Diósy Nusi és Neogrady Dóra számára. A két primadonna sem a rendező kivételes bőkezűsége folytán szüresölheti azonban a valódi pezsgőt, hanem Neogrady Dóra egy ismeretlen tisztelője (váltából, aki a Kis gróf minden egyes előadása alkalmával egy üveg ilyen „kellék“ küldött a színésznek öltözőjébe, aki azt testvéries szeretettel megosztja Diósy Nusival.

Győző azonban a naturalizmus híve s ha már azt a szerep előírja, akkor ő is pezsgőt, még pedig valódit akart inni, dacára annak, hogy Neogrady Dóra ehhez nem invitálta meg. A legutóbbi előadás után a jelenés előtt minden invitálás nélkül egész egyszerűen kiitta mind a két pohár „valódit“ s a pezsgő helyett vizet töltött a két pohárba. Neogrady Dóra megértette a órlást s a legközelebbi előadásán már hárman fognak az „igazi pezsgőből“ inni — feltéve, hogy egy ügyes kórta nem fogja Győző kitűnő példáját követni.

A hetven éves Kossuth Ferenc.

— A pártvezér ígéretei. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, november 15.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke a mai nappal ért el hetvenedik születésnapjának fordulójához. Tudvalévő, hogy a két függetlenségi párt együttes lakomán akarta ünnepelni a pártvezér, de erről a lakomáról lemondtak részben azért, mert Kossuth maga kérte a lakomá mellőzését. Miután az ünnepies lakoma ily körülmények között végleg elmaradt, a Kossuth párt tagjainak más módról kellett gondoskodniok, hogy tiszteletüket a hetven esztendő vezér előtt lerójják. Elhatározták tehát, hogy este a pártkör helyiségében üdvözlők a párt egyik alelnöke beszédet intéz hozzá. Ez, mint alább megírjuk, meg is történt. Muzsa Gyula pedig a Ház ülésén a következő ívet körözte:

— Nagyméltóságodat mai 70. születési évfordulója alkalmából szeretettel üdvözlök.

Az ívet pártkülönbség nélkül mindenki aláírta, elsőnek Návay Lajos, Justh Gyula, Hazai Samu, Székely Ferenc.

Éjjel jelentik: A Kossuth párt körhelyiségét zsúfolásig megtöltötték a párt tagjai, akik vezérük ünneplésére összegyűlekeztek. Kossuth Ferencnek művészi készítésű albumot nyújtottak át, amelyet a pártnak valamennyi tagja aláírt. Az album első oldalára Apponyi Albert gróf a következő sorokat írta:

„Kossuth Ferencnek, 70 ik születése napja alkalmából tiszteletüket, szeretetüket és hálájukat fejezik ki hűséges követői, a 48 as függetlenségi Kossuth-párt tagjai. Egyszersmind ragaszkodásunkról és bizalmunkról biztosítunk a párt azon bölcs vezetéseért, amelyben az elvűséget és a nemzet jól felfogott érdekét tartottad szem előtt. Az isten áldását kérjük működésedre, melyet még sokáig folytassál a hazá javára.“

Kossuth Ferencet, aki pont 6 órakor érkezett a pártkörbe, Mezössy Béla volt államtitkár üdvözölte és meleg szavakkal emlékezett meg Kossuth Ferenc érdemeiről és működéséről. Kossuth meghatóttan köszönte meg az ünneplést és sorra kezét fogott a párt tagjaival. Kossuth beszédében visszapillantott eddigi működésére, kegyeletes szavakkal emlékezett meg atyjáról, Kossuth Lajosról. Rámutatott arra, hogy épen most megvan ismét az alap, amelyre reálíphet a párt a hazá érdekében működését folytatni.

— Egy nagy vágyódása van — ugymond — résztvenni azon kérdés megoldásában, amelytől Magyarország jövője függ. Ez a választói reform, amely megalapozhatja az ország jövőjét vagy megáshatja az ország sirját. Kivánatosnak tartja, hogy a katonai kérdésben a nemzet és az uralkodóház egyenlő érdekei egymás megértésével kielégítést találjanak. Az uralkodóház az osztrák képviselőházban legutóbb történt eseményekből is láthatta, hogy politikailag mennyivel érettebb Magyarország.

Végül még annak a reményének adott ki fejezést, hogy agukora dacára még sokáig szolgálhatja hazáját, nemzetét és pártját.

Kossuth szavait dörgő eljenzéssel és tapsal fogadták. Ezután még számos küldöttség üdvözölte Kossuthot, elsősorban a Budapest szerkesztősége.

A képviselőház folyosóján ma Kossuth Ferencet ünnepelték hetvenedik születésnapja alkalmából, akit már előbb az ülés-terembe lé-

pésekor megéljeneztek. Az üdvözlők közt első volt Justh Gyula, aki ezt mondta Kossuthnak:

— Kivánom, hogy legalább azt a kort érd meg, amit édes apád s addig szolgálj a nemzetet, mint ő. Fölkerestelek volna már reggel a lakásodon, de így szürke ruhában nem akartam jelentkezni.

Kossuth Ferencet láthatóan kellemesen érintette a meleg gratuláció s szívesen kezelt rázott Justhtal.

— Hát olyan nagy ur vagyok én — mondta aztán — hogy csak fekete ruhában lehet megjelenni előttem?

— Igen, nagy vagy te mindnyájunk szívében — felelte Justh, a körülálló képviselők pedig éljént kiáltottak.

A kormány tagjai közül Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László, Székely Ferenc, Serényi Béla gróf és Hazai Samu miniszterek ugyancsak személyesen üdvözölték Kossuthot születési évfordulója alkalmából.

— Most már igazán sajnálom, — mondotta a gratulációkkal elhalmozott Kossuth — hogy a tervezett banketet meg nem tartjuk, bizonyosan szépen sikerült volna...

Albérletbe adott művészet.

— Festők és írók csalásai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 15.

Páris és Bécs művészi köreit rendkívül szenzációs botrány tartja izgalomban. A napokban hunyt el Páris melletti nyaralójában Kvittner Rudolf Bécsből Párisba került festőművész, aki az idei tavaszi tárlaton a nemzetközi nagy aranyérmert nyerte el nagy feltűnést keltett festményeivel. Vasárnap, a művész halála után alig 48 órával, a párisi törvényszékhez benyújtotta egy Bucas Julien nevű párisi festő bűnvádi feljelentését, melyben azt mondja, hogy Kvittner által kiállított képeket ő festette és az elhunyt csak a maga nevét írta a képek alá. A bécsi festő évente 8-10 képet rendelt nála, de arról említést sem tett, hogy ő is festőművész, míg nemrég egy szalonban figyelmessé lett egy Kvittner-féle képre és a legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy az általa festett kép, mely Kvittner névvel van ellátva, az aranyérmert nyerte meg. Nem akart akkor botrányt csapni, de most, hogy olvasta, hogy az özvegy az elhunyt Kvittner képeiből kollektív kiállítást rendez, szükségesnek tartja a bűnper megindítását ellene.

A rendőrség még aznap elrendelte a házkutatást özvegy Kvittnernek villájában és 27 képet találtak nála. Valamennyi Bucas műve, de mind Kvittner nevét viseli.

Ebből az alkalomból Schmidt Jenő Károly, a berlini egyetem irodalomtörténeti tanára szükségesnek tartja, hogy egy cikkben leplezze a párisi irodalmi és művészi viszonyokat. Ez a szenzációs és Párisban bizonyára óriási visszhangot keltő cikk a bécsi „Die Zeit“ című lap mai számában jelent meg és ebben a professzor a következő érdekes leleplezést teszi:

A párisi művészek és írók zsargonjának van egy szava és ez a „néger“. Ez az az ismeretlen férfiú, aki híres emberek munkáit liferálja, amely aztán ez utóbbinak nevével kerül a világba. Igen sok ilyen „néger“ ismerem meg Párisban, de sikerült kikutatnom munkaadóikat is. Ha valamennyit le akarván leplezni, akkor a világnak, amely a francia irodalomból táplálkozik, igen csodálkoznia kellene, mert az derülne ki, hogy több híres regényíró munkáit is ismeretlen szegény ördögök

készítették. Csak igen ritkán lobbent fel a titoknak egy igen keskeny hasadáka felett a függöny. Egy ilyen készülő botrány volt hat, vagy hét esztendővel ezelőtt, amikor egy ismeretlen a „Je sais tout“ című folyóiratot be akarta perelni, mert az egy nála megrendelt cikket újra kiadott Jean Lorrain neve alatt. A pörből semmi sem lett, mert a folyóirat megfizette a panaszost és az csak ezt akarta elérni. Jellemző volt Lorrain magatartása, aki vállvonogatva jelentette ki, hogy nem is érdemes a dologról beszélni, mert ez általános szokás, hogy a folyóiratok ismeretlen emberekkel olcsó pénzen cikkeket íratnak és híres írók neveivel látják el, akik ezért busás honoráriumot kapnak.

Egy másik még most is virágában lévő regényírónak szintén volt ilyen „négerie“, aki megrendelésre szállította a regényt, még pedig olyat, amelyet az idő megkivánt: a délafrikai háború idején gyémántbányász regényt, mikor Japán és Oroszország háboruszkodtak, akkor a regény színhelye Japán volt, a bokszerlázadás idején pedig Khinára került a sor.

Az ismert regényíró, aki a nevével látta el a művet, csak a szükségessé okmányokat és utleírásokat szállította a szegény „néger“-nek, aki csak annyit keresett, hogy abszintbe fullassa a bánatát mindennap. És erre nagy szüksége volt, mert józanul nem akart fantáziája működni. Gyakran panaszkodott nekem és más ismerősömnek, hogy milyen szigorú a megbízója, hogy több ízben háromszor is leiratott vele egy fejezetet. Magam is többször bátorítottam, hogy leplezze le ezt a gazemberiséget és állítsa pellengére a hírneves regényírót.

Ahhoz azonban nem volt neki bátorsága, mert attól félt, hogy elveszti a kenyerét, illetve az abszintjét. De a sors megboszulta magát a francia intelligencia kedvenc íróján, mert épen akkor halt meg majdnem abszintbe fulladva a négerje, mikor a párisi Figaro hasábjain folytatásokban megjelenő regénye közepén tartott és magának a nagy írónak kellett volna folytatnia. Minthogy hiába keresett egy másik négert, magának kellett belejeznie és be kell vallanom, hogy absolute nem volt jobb a második rész, mint az első.

A festők is tartanak ilyen elzüllött szerencsétleneket és egy ilyen „festőnégerrel“ magam is hosszabb ideig laktam Párisban. Egy igen talentumos olasz volt, aki egy gazdag, dícsvágyó és igen jól ismert festő részére óriási csataképeket festett. Ő nagyon meg volt elégedve a sorsával, mert a művész igen jól fizetett. Ha egész nap dolgozott részére, akkor 40 frank napszámot kapott, míg egy délelőttért 20, délutánért pedig 15 frankot fizetett. Nemrég viszont láttam a „festőnéger“ által festett két képet a hadászati muzeumban. Mindkettő hegyivadászok gyakorlatait ábrázolja.

MULATSÁGOK.

(=) Jótékonycélu estély. A déznai állami elemi iskola gondnoksága és a gyermekmenhely felügyelő-bizottság november 19-én Kaufmann Albert dísztermében a szegény tanulók téli felruházására műkedvelő előadással egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendez. Szinra kerül: Álom az erdőben és A kályha titka.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

HIREK.

A negyvennyolcas bakák főhercege.

— Ferdinánd Károly — már nem ezredtulajdonos. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése)

Bécs, november 15.

A hadsereg rendeleti közlönye a közeli napokban rendkívül érdekes királyi rendeletet fog közzétenni. Őfelsége, a legfőbb hadur, megparancsolja, hogy a császári és királyi 48 gyalogezred csak a számmal jelölendő meg. Ebben a lakonikus rövidegű hadiparancsban hivatalosan elismerik, hogy Ferdinánd Károly főherceg leköszönt tábornoki rangjáról és összes királyi hercegi jogairól.

A 48. gyalogezred szinmagyar vidékről egészítődik ki, székhelye Nagykanizsa, Zala és Somogyvármegyék szolgáltatók kontingensét. 1899-ben nevezte ki a király Ferdinánd Károly főherceget az ezred tulajdonosává.

Az ezrednek Ernő főherceg lovassági tábornok is tulajdonosa volt, fivére annak a Henrik főhercegnek, akinek ezélt 40 évvel a király kegyelemből megengedte, hogy morgantikus házasságot köthessen Hoffmann Leopoldinával, a későbbi Waldeck grófnővel. Henrik főherceg haláláig megmaradt az 51. gyalogezred tulajdonosának. János főherceg, a későbbi Orth János, mikor megszűnt az uralkodóház tagja lenni, leköszönt a második hadtest tüzérezred tulajdonosi jogáról.

A hadseregben még két ehhez hasonló eset ismernek. Mikor Milán szerb király 1892-ben lemondott a trónról, leköszönt egyúttal a osztrák-magyar hadseregben viselt ezredtulajdonosi méltóságáról is. 1883-ban nevezte ki a király, a 97. gyalogezred tulajdonosává és a szerb király igen meleg barátságot tartott fenn az ezred tisztikarával, sőt a legénységet is többször megvendégelte. A 63. gyalogezred tulajdonosi méltósága hirtelen megüresedett abból az alkalmából, mikor Pál Alexandrovics orosz nagyherceget a cár házassága miatt megfosztotta nagyhercegi méltóságától. Ugyanakkor le kellett mondania a német hadseregben viselt összes rangjairól és méltóságairól. Ferdinánd Károly főherceg ugyanígy fog eszelekedni, mert a porosz 5. vadászszázalójának tiszteletbeli főnöke.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és dúsabb tartalommal jelenik meg. Az Aradi Közlöny díszes naptára karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkul kapja. Az újévtől belépő előfizetők csak akkor tarthatnak igényt a naptárra, ha legalább három hónapra fizetnek elő.

— Az olasz-török háború. A Stefani-ügnökség jelenté Tripoliszból tegnap este hat órakor foladott távirattal: Tegnap este az oázisban tartózkodó ellenség a rossz időt felhasználva, támadó akciót kezdett, de a Hamidie erődön lévő ütégünk visszazorította. Az éjszaka folyamán Szidi Mezriben hadálásunkat tüzességgel és nyalogsággal megerősítettük és villamos fényszórával láttuk el. Ma délután megismétlődtek a törökök szokásos támadásai Bumeliana és Szidi Mezri ellen. A zuhogó eső tovább tart. — Az Ikdan értesülése szerint 18 hajóból alakult olasz flotta érkezett a Dardanellák elé és állott föl Szedil Bar és Kuka kale előtt. Hivatalos megerősítés nem érkezett. Párisból jelentik: Több helyről jelentések érkeztek, hogy Törökország és Olaszország között kötetendő fegyverszünet érdekében diplomá-

ciai fíradozások vannak folyamatban. Párisi diplomáciai körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy a tél beállta előtt mindkét részről megtörténik a leszerelés.

— Tíz koronás örökség. Különös árverés színhelye volt ma a városház udvara. Ütöttvert bádogedényeket, foltnak való piszkos rongyokat, lukas talpu cipőket, bélés nélküli cilinderekalapokat adtak el „a legtöbbet ígérőnek” és hogy még az ilyen zeibvásári holminak is akad elég sok vevője, bizonyítja az a 31 korona, amit a rendőrség, az árverés megtartója, a ma délután „lezajlott” licitáción bevett. Özvegy Fülöp Józsefné hagyatékában és birtokában megtalált ócskaságok keltek el a meglehetősen számban megjelent és hangos árverelők között. Ez az a szegény öregasszony, akit halála után csak harmadnapra találtak meg szobája padlóján és aki szombaton tért vissza Budapestről azért, mert állítása szerint a leánya nem adott neki hajlékot. A begyűlt pénzből 21 koronát a temetésre fognak fordítani, míg a fennmaradó összeget, a 10 koronát annak törvényes rendje és módja szerint az örökösök kapják. Minthogy a rendőrség nem tudja, hogy az elhunyt leánya hol lakik, az örökséget meg fogja hirdetni a hivatalos lapban azzal a felszólítással, hogy ha a törvényes határidőn belül az örökös nem jelentkezik és nem igazolja jogait, akkor a királyi kincstár teszi rá a kezét a pénzre. Tekintettel arra, hogy a hirdetménynek háromszor kell megjelennie a hivatalos lapban s ennek a szürke újságnak kiadóhivatala is felszámítja a maga 4 korona 74 fillérjéért egy-egy hirdetményért, a város négy korona 24 fillért fog ráfizetni arra a véletlenre, hogy özvegy Fülöpné visszatért Aradra meghalni.

— A papok — nebánsvirágok. Rómából jelentik: Dörgedelmes pápai rendelet jelent meg ma. Arról szól az új motu proprio, hogy az állam törvényszékei nem illetékesek a római katolikus egyház lelkészkező papsága fölött a világi bíróság nem ítélhet katolikus pap fölött a Szentszék engedelmével nélkül. A rendelet kemény szavakkal itéli el azokat a hajszákat, amelyeket legutóbb az állami törvényszékek katolikus papok ellen indítottak és átokkal fenyegeti meg azokat az államokat, amelyek ezentul az anyaszentegyház legfőbb hatóságának engedelmével nélkül a bíróság sorompója elé katolikus papokat állítanak.

— Őrnagy és fogalmazó párbaja. Budapestről jelentik: Sulyos feltételű párbajban állottak ma egymással szemben a Fodor-féle vívóteremben Orosz György honvédhuzár őrnagy és Butyкаи Tibor miniszteri fogalmazó. A feltételek ezek voltak: nehéz lovassági kard, bandázs nélkül, harc a végkimerülésig. A felek kétszer csaptak össze. A második összecsapásnál, az őrnagy heves lapos vágást kapott a karjára. Az ütés oly erős volt, hogy a kar elzsibbadt és így be kellett szüntetni a párbajt. Az őrnagy részéről Jony László és lovag Ubl Miklós honvédhuzárezredek, a fogalmazó részéről pedig: Fisch Ernő és Horthy Béla segítettek. A párbajra összeszólalkozás adott okot.

— Házasság. Salamon Árpád november 28-án tarja esküvőjét Borosjenőn Deutsch Gizikével, Deutsch Zsigmond és neje bájos leányával.

Psál Jób november 19-én vezeti oltárhoz Abonyban Possel Micikét.

— Jövahagyott alapszabályok. Az aradi tanárok szövetségének alapszabályait a belügyminiszter az 1911. évi 150.921 szám alatt látta-tamozta. Az aradi munkások közmuvelődési egyesületének alapszabályait a belügyminiszter az 1911. évi 164.108. szám alatt látta-tamozta.

— Hivatalos jelentés a koleráról. A belügyminisztérium minden héten kimutatást közöl a törvényhatóságokkal az egy hét leforgása alatt előfordult koleramegbetegedésekről. A legutóbbi kimutatásban, amely november 5–11 közötti kolera esetekről szól. Torontálmegye szerepel szomorúan. Az ötvennégy megbetegedés közül csak tíz eset végződött halálosan, azonban ugy a megbetegedések, mint a halálozások többsége torontáli községekben történt. Alsóaradiban 5, Basahidon 5, Felsőaradiban 8, Kumán községben 8, Nagybeoskereken 12, Nagykipindán 2, végül Ujzozorán 1 koleramegbetegedés történt. Ezenkívül Bácsmegyében 10, Krassószörényben 1 és Pestmegyében 2 koleraeset volt.

— Agyongázolt vasúti tiszt. Temesvárról jelentik: A pészaki vasúti állomásfőnök tegnap este vendégül látta Darabos Géza nyerői állomásfőnököt. Vacsora után Darabos hajtányon ment baba. Nyílt pályán egyszerre csak egy teljes sebességgel haladó személyvonattal találta magát szemközt, a hajtányról nem tudott kielő időben leugrani, úgy, hogy a személyvonat mozdonya a készüléket összezúzta, Darabost pedig halálra gázolta. A temesvári üzletvezetőség megindította a vizsgálatot.

— Új magyar repülőgép. Szenzációs hírt jelentenek a baranyamegyei Dárdáról: Hubert Andor mérnök állítólag egy olyan gépet szerkesztett, amely sokkal tökéletesebb az eddig konstruált gépeknél. Az új repülőgép ugyanis egy helyről szaladás nélkül fel tud emelkedni a levegőben és bármilyen talajon le szállhat. Azonkívül az az előnye is megvan Huberth gépének, hogy oldalt sebesen forgó vitorlás kerekkel vannak, amelyek az oldalbilélen ellen védik a gépet. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a legtöbb aviatikai katasztrófát az okozta, hogy a gép oldalt billent és így lezuhant.

— Bécsben elfogott szökevény magyar rablógyilkos. Bécsből különös fölfedezés hírért jelent a táviró. A pozsonyi rablógyilkosok nyomozása céljából Bécsbe utazott magyar detektívek fölfedeztek egy régen körözött magyar rablógyilkost: Cibulka Pétert. Megirtuk, hogy a napokban Bécs határában meggyilkolva találtak két munkást. A tettest tegnap elfogták, aki Huber Ferencnek nevezte magát. A Bécsben tartózkodó magyar detektívek azonban felismerték benne a híres Cibulka Pétert, aki tíz év előtt vad kegyetlenséggel meggyilkolta Vitéz Mihály kocsist. Cibulkát ezért halálra ítélték, de megkegyelmezték neki. Azután a fegyházban elmebaj szimulált. Később megszökött a fegyház tébolydjából és Bécsbe menekült, ahol most újabb rablógyilkosságot követett el és ezért letartóztatták.

— A revolveres pap. Lugosról jelentik: Hamzsef József, a poganyesti görög keleti hívők papja örökös civódásban áll híveivel. Ezek megsokallták a sok mindenféle szekaturát s minthogy szép szerivel úgy sem szabadulhattak meg a paptól, az egyházközség hívőinek nagy része elhatározta, hogy baptista hitközséget alapítanak. E határozatukat csakhamar tett követte. Kibéreltek egy üres házat és bejelentették az egyházból való kilépésüket. De Hamzsef József nem tartozik azok közé az emberek közé, kik bünnök tartják a fegyverforgást. Elhatározta, hogy boszút áll a hűlen báránnyokon és vérrel fizeteti meg a kevesbedő párbért. Vasárnap, midőn az új baptisták istentiszteletüket végezték, az elzárt pap odalopózott a baptisták imaháza ablaka alá és az előrántott revolveréből többször az ajtóskodókra lött. Az egyik golyó Rippán Ákimot sulyosaa megsebesítette. A lugosi vizsgálóbíró ma száll ki a tett színhelyére.

— Köszönetnyilvánítás. Deutsch Veronka korporsójára szánt koszoru megváltása címén Szabó Albert ur és neje, Walfisch Ármín ur és neje, Mairovitz orak 20—20 és Deutsch Bernátné urasszony 10 koronát a népkonyha javára adományoztak, mely nemesszivű adományokért halás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— Brutális kocsis. Ma délelőtt Borosjenőn Vizer János kocsis éppen akkor hajtott végig kocsiával nagy gyorsasággal a főútcán, amikor az iskolásgyermek kiejtette az iskolából. Vizer a tömeg láttára sem tartotta vissza lovait s így történetesen meg, hogy kocsiával Trippa Péter 14 éves iskolásfiút agyongázolta. A kocsiat letartóztatták s megindították ellene a vizsgálatot.

— Követésre méltó példa. Ujvársánd községben f. hó 11-en éjjel, a tűz pusztító eleme, — dacára a tűzoltóság fáradhatatlan s önfeláldozó munkájának, elhamvasztá Arató Mihály szegény napszámos ember házat s téli betakarított kenyérnek való buzáját. A ház biztosítva nem volt; sőt még a házvétel árának egy részével is tartozott a szerencsétlen ember. E nagy lelki megrázkódtatás oly nagy hatással volt rá, hogy most nagy betegesen szétlankul fekszik nagy csapással sújtott szegény családjának szomorúságára. Ez a szomorú eset, a felebarátai szeretetnek igazán páratlan jelét keltette fel Ujvársánd község szívében, amennyiben Banits Tivadar tűzoltó főparancsnok kezdeményezésére, a tűzoltó-egylet által megejtett gyűjtés fényes eredményre vezetett. 317 kor. 70 fillér készpénz, 11 köböl buza, kukorica és liszt gyűlt össze a szegény kárvalott család felségélyezésére.

— Aczél Ilona, a budapesti Nemzeti Színház elsőrendű művésznője nyilatkozata a dr. Biró-féle Havasi Gyopár Cseméről: „Kedves Doktor Ur! Az Ön „Havasi Gyopár Csem“-je igazán kitűnő. Amióta hasznalom, bámulatos eredményt értem el. Ismerőseimnek feltétlenül ajánlom. Kiváló tisztelettel: Aczél Ilona, a budapesti Nemzeti Színház művésznője.” 5093

— A hölgyközönség figyelmébe! Az uralmi hölgyközönséget értesítem, hogy Szentpál-utca 3. alatt egy angol és francia női ruha műtermet nyitottam, ahol a legújabb divatlapok szerinti női kosztümöket és felöltőket legújantársabban készítek. Becses pártfogásáért esedezik Szanerland Andor. 5023

— A legelegánsabb és legújabb selyem, bársony, gyöngy börtaskák, szivar, oldal és pénztárcák, bőrdobok, vadásztáskák és más bőrdíszművek legnagyobb választékban legolcsóbban Hegedűs Gyula kefe, pipere, illatszer és bőrdíszműve kereskedésében Aradon, Andrassy-tér 15. sz. 4633

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle fájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárán Arad, Boros Beni-tér. 4676

— Geréb dr. jogi szemináriuma Kolozsvár, Farkas utca 5. sz. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz juttat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve. 4321

— Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csipke Áruházak mai lapunkban közölt érdekes hirdetésére. 5927

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — hársilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4510

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Virág. Sokat kell még olvasgatnia és a fiókja számára irogatnia, amíg közölhető tárcsa kerül ki a tolla alól.

Mici és Boci. Kedves történet. Alkalmilag sorra kerül.

M. P. O. Eltettük, hogy szükség esetén elővegyük.

Füstbe ment terv ötletes. Közölni fogjuk. Örök remények. Néhány hét múlva viszont látja — nyomtatásban. Bakfis család. Rosszul megírt, — lehetetlen kis téma. Nem közöljük.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az ügyvéd becsülete.

— Zajos tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 15.

Somogyi Aladár dr. fővárosi ügyvédnek, volt. orsz. képviselőnek kellemetlen afférja támadt Rabik József postatisztal. Rabik olyan hírt terjesztett felőle, mintha őt meg akarta volna zsarolni. Ezért Somogyi dr. feljelentette rágalmozás címén, ám a járásbírósnál megtartott tárgyaláson Rabikot csupán becsületsértésért ítélték el 20 korona pénzbüntetésre. A rágalmozást azért nem állapították meg, mert ehhez legalább három tanu kíván a törvény, a tárgyaláson pedig a panaszosnak csak két tanuja volt.

Mivel egyébként kiderült, hogy még csak szó sem lehet arról, mintha Somogyi dr. megszarolni akarta volna a postást, a csekély husz-koronás büntetést kevésnek találta és fölébbezett. Így került az ügy a budapesti törvényszék felebbviteli tanácsa elé, melyben Biró Kálmán dr. bíró elnökölt. A tárgyaláson, hogy a rágalmozás megállapítható legyen, Somogyi kérését terjesztett elő.

— Két új tanu kihallgatását kérem.

A vádlott, Rabik József szánia-bánta a bűnét s csak azt hajtogatta, hogy nem tudta, milyen súlyos dolog a rágalmozás. Azután visszavonult a törvényszék s miután a tanácskozás véget ért, Biró dr. elnök kibírdette a döntést:

— A bíróság nem rendelte el a bizonyítás kiegészítését s helyben hagyta az elsőfoku ítéletet.

Még el sem hangzott a megokolás, Somogyi dr. fölöttébb ingerülten szólt közbe:

— Semmiégi panasszal élek!

— Tessék történetni magát — intette csendre az elnök s csak erre támadt a még zajosabb jelenet.

— Lett volna csak egy bíró becsületéről szó — kiáltotta szinte magánkivül Somogyi dr. — másképp határozott volna a törvényszék. De persze, csak egy ügyvéd becsületéről van szó...

— Rendreutasítom! csöngtetett az elnök.

— Semmiégi panasszal élek! — felelte ismét Somogyi dr.

Az elnök: A semmiégi panaszát visszautasítom!

— Akkor felfolyamodást jelentek be!

Aztán Somogyi Aladár dr. kapta a kalapját s nehogy újabb haragos kifakadásokra legyen alkalmas, a tárgyalótermet sietve elhagyta.

§ A Zsilinszky-fiúk büntelgye. A budapesti királyi ügyészség Zsilinszky Endre és Gábor előzetes letartóztatásba helyezésére vonatkozó indítványát holnap terjeszti az esküdtbírósnál tanács elé, amely holnap fog dönten. Kenedi

Géza dr. védő ma az ügyészségen és a büntetőtörvényszék elnökénél bejelentette, hogy védettjei rendelkezésre állanak. A védő még a mai nap folyamán táviratban értesítette Zsilinszky Endrét, aki Békéscsabán ügyvédjelölt, hogy haladéktalanul jöjjön föl Budapestre. Zsilinszky Endre holnap reggel védője kíséretében jelentkezni fog az ügyészségnél.

TÁRKASÁGOK.

★

(Ami nehezen lehet kisűtni.) Egy ismert aradi pékmester fiát felelni szölitotta ki a tanára. A fiúnak sehogyse sikerült a kérdésekre jó felelni. Amikor az egyik kérdésre egyáltalán nem bírt feleletet adni, a tanára jóakarattalag kezdte nógatni:

— Hát barátom, nem megy a dolog?

A fiu, akit elég ötletesnek tartanak, az orra alatt motyogta:

— Forduljon a tanár ur az apámhoz.

— Miért?

— Mert ő az ilyen kérdéseket gyorsan és jól kitudja sűtni.

★

(Felesleges.) Egyik külvárosi vendéglőben a vendég kíváncsiskodva kérde a vendéglőt.

— Mondja csak vendéglős ur, miért nem tesz függönyt az ablakra?

— Oh kérem, felesleges, olyan piszkosak már, hogy úgy sem látnak keresztül rajtuk...

★

(A szinpad csillaga.) Szendrey Mihály szinigazgatóhoz a minap lelkendezve állított be egy színházi habitű.

— Direktorkám — libegte — nagy szenzáció. Olyan nőt fedeztem fel, akinek föllépésére dől a közönség a színházba.

Szendrey meghallgatta, feljegyezte a hölgyecske nevét és azt mondta:

— Érdeklődni fogok utána.

Néhány nap múlva a protektor igazgató állított be a direktorhoz:

— Nos, — tudakolta — beszerezte-e már a hölgyről az adatokat?

— Igen, — felelte nyugodtan Szendrey.

— Ugy-e nagyszerű adatokat kapott?

— Érdekes híreket hallottam róla.

— Tehát ön is megállapítja róla, hogy nagy jövője van?

A direktor komoly képpel felelte:

— A kisasszonynak kis jövője, de nagy multja van.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Drágán-völgyi vizimű. Több ízben írtunk már arról a nagyszabású tervezetről, amelynek megvalósítására a Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság törekzik. A tervezet abból áll, hogy a biharmegyei Drágán folyó viziereje elektromos áram előállítására használják fel, az elektromos áram pedig nagy kiterjedésű távvezetési hálózattal mintegy 150 kilométernyi körzetbe elvezetessék. Célja a viziműnek az, hogy a vezetékmenti városoknak, községeknek és iparvállalatoknak ugy világiási, mint erőátviteli célokra olcsó elektromos energiát szolgáltatson. A tervezett körzetbe Arad,

Bakács Miksa

angol női divat-terme Arad, Kazinczy-utca 12.

A legegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD ANDRÁSSY-TÉR 8

á Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy a legegánsabb téli Modelljeink teljes számban raktáron vannak, melynek megtekintését kérjük.

Nagyobb birtokok 2000-40.000 holdig megvételre kerestetnek.

Jó erdőbirtokok előnyben részesülnek.

Szíves ajánlatok kéretnék: 5536

Weisz Mór

Budapest, Betlen-utca 10. szám.

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 40. szám (Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrende-
vőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferencz-utca 40. szám alatt

van. — Raktáron tartok dus vá-
lasztékban mindennemű hangsze-
reket. Elvállalok hangszer átalaki-
tásokat és javításokat legjutányo-
sabb árak mellett. Vidékre meg-
rendeléseket leggyorsabban esz-
közlök. Szíves pártfogást kér ki-
váló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok
— ügynökei útján vásároljunk. —

Singer Co. varógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.
(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tar-
talmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordultával
ingyen és bérmentve, ha ár-
jegyzékünk szétküldése céljából nekünk

3741

100 darab címet (csak vidéki)

magán és államhivatalnokok, ú-
ntók, főpapok, orvosok, egész-
ségügyi hivatalnokok, gyárosok
és gyári hivatalnokok, jobban
szituált maczázók, kereskedők,
iparosok stb. címet lakóhelyei-
ről és annak környékéről, tisztán
és olvashatóan egy iv papírra
leírva beküldi.

Vertrieb patentlerten
Neuheiten.

LEOP. WEISZ, Wien, II/2. Hofeodergasse 1.

Nemcsak a helybelieknek, hanem a vidékieknek is fontos, ha bevásárlásait az Asztalos Sándor-utca 4. szám alatt levő

csipke áruházban

eszközi, mert a téli dolgok már mind megérkeztek és azokat bámulatos olcsón árusítom.

Kérem az alant jegyzett árjegyzéket elolvasni.

Tiszta gyapjunői és férfi angol keztyük	35 kr.	Bélelt glace keztyü, (női) 75 "
Gyermek gyapju angol keztyük,		Trico ingek jäger (férfi és női) 90 "
csikos és sima	20 "	Trico nadrág, jäger (férfi és női) 80 "
Női harisnyák, jäger, csikos és sima	75 "	Gyermek tricok, jäger 50 "
Férfi Sockni, jäger	45 "	Flanel blousok 75 "
Női harisnya, kötött	25 "	Szövet blousok 120 "
Gyermek gyapju gamaschni	45 "	Flanel pongyolák 270 "

Csipke szövetek nagy választékban

Fiu ingek fehér R chiffon 85 kr.
Fiu ingek szines zephir 85 kr.
Férfi ingek RR chiffonból 99 kr.
Férfi háló ingek I frt 20 kr.
Női ing R chiffonból 75 kr.
Női nadrág R chiffonból 74 kr.
Klott alj dupla fodor I frt 50 kr.
Selyem alj 3 frt 75 kr.

Taft, selyem 70 kr.
Csikos selyem blousoknak 65 kr.
Esrernyök, férfi és női I frt 20 kr.
Leány ingek R chiffon 48—65 kr.-ig.
Zsebkendők tucattja 58—120-ig
Gallérok, csak 7 krajcár
Kézelő párja 6—8 kri-ig
Kézimunka congré kezdet I frt 25 kr.

Csipke, méterje I kr.-tól
Csipke szövet 25 kr.-tól
Csipke gallér 50 kr.
Férfi nyakkendők 10 kr.
Glasé keztyük rendes 58—85 kr.
Glasé keztyük, fehér hosszú I frt 50 kr.
Női nyilas harisnya 39 kr.
Nadrágtartók 30 kr.

Csipke és csipke-
betétek nagy vá-
lasztékban

Ezen felsorolt áruk mind jó és tartós minőségűek.

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségben horgolt berliner kendők, nimalaja kendők, plédek, kötött mellények, női kötött és trico gamaschni. Gyermek caracül kabátok. Kötött és selyem sálak. Finom schweitzzi hímzések. Storok, csipkefüggönyök, tüll ágytakarók, valódi reform fűzők.. Női lüster és klott kötők. Linoleum szőnyegek. Finom női fehérnemű Szörme áruk. stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

2697

Meglepő olcsó árak!

Kérjük a t. vásárló közönséget áruink olcsóságáról meggyőződni.

Tisztelettel

Csipke Áruház.

Csak a
minőség

6681

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brili-
ansz tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 437.

Telefon
szám 23. Telefon
szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-
hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapo-
kat, műmárvány teraszó és mo-
zaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket,
pallókat, cserepet, téglát, vasbeté-
tes kutgyűrűket, kályha-alátéteket
tetszés szerinti hosszúságu itató
vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket
és terveket, vasbetétes beton-
hidakra és járdák betonozására
is készít. 5341

8001—1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy
Albert Márton eleki lakos végre-
hajtató javára 217 korona 89 fillér
tőkekövetelés és jár. iránti vég-
rehajtási ügyében az aradi kir.
törvényszék területén levő Arad-
megye Elek községében fekvő
1. az eleki 203. sz. tjkvben A. +
1. sor, 865. hrsz. a. felvett pesti
keresztútlőben fekvő szántóföldből
kiskoru Zielbauer Terézt illető fe-
lerésére özv. Zielbauer Józsefné
szül. Stumpf Éva özvegyi haszon-
élvezeti jogának nem érintésével
43 korona, 2. az eleki 1265. sz.
tjkvben A. I. 1. sor, 15—16—2/
2. hrsz. a. felvett adóbizonylat sze-
rint beltelekes ház és telekkönyvi
állás szerint beisóségből Zielbauer
Józsefné szül. Stumpf Éva és kis-
koru Zielbauer Teréziát összes il-
lető 3/4 rész hanyadára, özv. Ziel-
bauer Józsefné szül. Stumpf Éva
özvegyi haszonélvezeti jogának
nem érintésével 1200 koronában
ezennel megállapított kikiáltási
árban az árverést elrendelte és
hogy a fentebb megjelölt ingatlan
az 1911. évi december hó 6-ik nap-
ján délelőtti 10 órakor az Elek
községházánál megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított
kikiáltási árak két-két harmada,
vagyis 28 korona 66 fillér 800
koronán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tar-
toznak az ingatlan becsárának
10%-át vagyis 4 korona 30 fillér-
ért és 120 koronát készpénz-
ben, vagy az 1881. évi LX.
t.-c. 42. §-ában je'zett árfolyammal
számított és az 1881. évi novem-
ber 1-én 3333. szám alatt kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8.

§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirokból a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-c.
170. §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál történt előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint
tkvi hatóságtól.

Arad, 1911. évi szeptember hó
13 án.

Aknay,
tszéki bíró.

5549

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

F. vállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, ugymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, e
legolcsóbb árért.

**Kész bútorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.**

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatl 3931

Molnár Antal,
épület és műbútorasztalos

Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

3931

**4¹/₂-os nagy
kölcson**

birtokokra, házakra, szálló-
dáokra, villákra, továbbá építke-
zési hitelek is gyorsan és elő-
nyösen azonnal megszerzésre
képes és lebonyolítottatnak

HOFFMAN JAKAB

BUDAPEST, VI., TERÉZKÖR-UT 1 a.,
III. EMELET 8. 4475 Telefon 49-67.

Szalkai Arminé

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

**Szíves és fehér himzések
ugyszintén fehérnemű
varrások olcsó árban
készülnek.**

Uri leányok fehérnemű varrásához és
himzéshez oktatásra felvétetnek.

Vas- rézbuter, sodronybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönség-
nek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban
a legjobb kivitelben.

Sodronybetétek vas és fakerettel, minden méretben,
a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

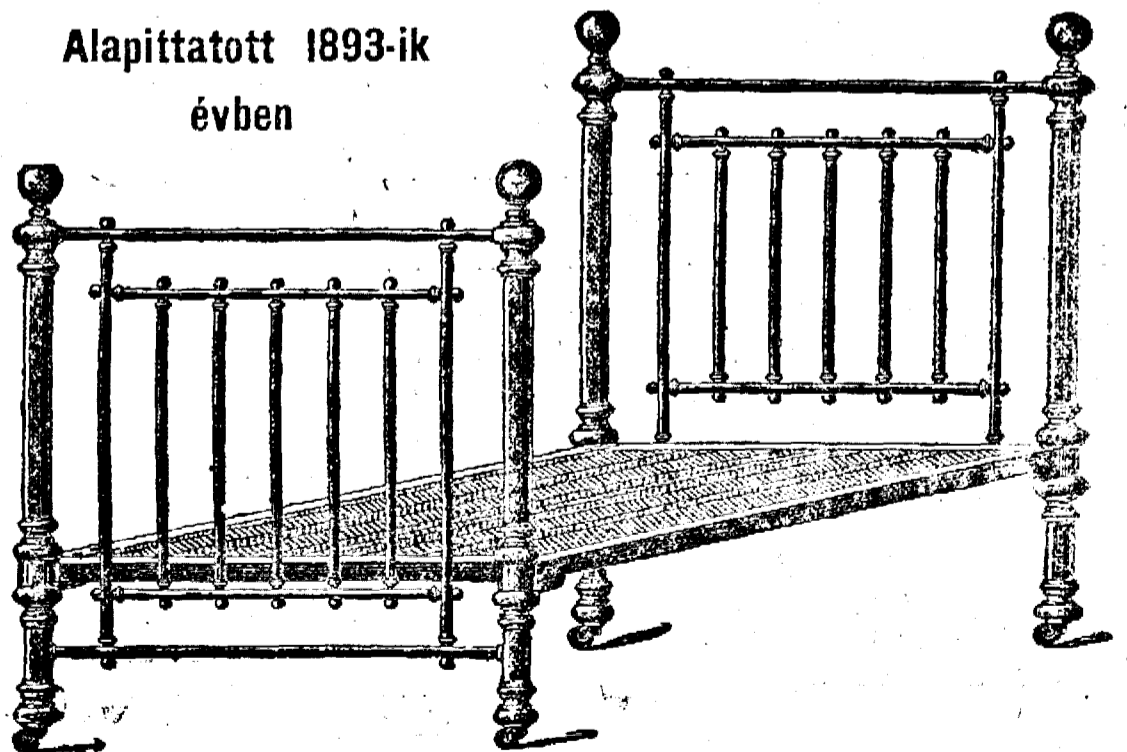
GYÁRHELYISÉG: ÜZLETHELYISÉG:
AULICH LAJOS UTCA 14. JÓZSEF FÖHERCEG-UT 7.
TELEFON: 423. szám. TELEFON: 184. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Szíves megrendeléseket kér tisztelettel:

Fleischer Testvérek

Ugyanott jó házból való **TANONCOK**
a lakatos és fényező műhelybe fize-
téssel felvétetnek. 5191

Alapított 1893-ik
évben

Felhívás! A téli saison közeledtével ajánlom a nagyérdemű közön-
ségnek dusan felszerelt üzletemben legújabb divat szerinti
szücsáru cikkeimet

melyek úgy ké-
szén, mint meg-
rendelésre leg-
jutányosabb
áron nálam kap-
hatók. -- Kifünő
tisztelettel

5117

Kovács Géza

szücs-különlegességi üzlete

Arad, Forray-u., gr. Hunyady-palota.

Javításokat és atalakításokat leggyorsabban és legizlésebben készíték.

URAK FIGYELMÉBE!

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendelési kényszer nélkül nagy bel- és külföldi szövetraktáramat az

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferenc-utca 40 sz. (Dr. Winter-féle házban). Nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabású zakó öltöny vagy felöltő, finom szövetből, kifogástalan kivitelben, mérték után, részletfizetésre is kapható. 1303

Becses pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

8 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádgos. Készítmő-
dern butor veretel. Fém-
csiszolás, galvanizálás.
(Nikkelzés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
ónozás, aranyozás, ezüs-
tőzés.) 8341

Galvanoplasztikai munkák

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására.

— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorsabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Mátvás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

A drezdai egészségügyi kiállításon megjelentek meggyőződtek arról, hogy az egészség megóvása céljából elsősorban az ivóvizet kell megfigyelni. Aki egészségét szereti, az ne igyék mást, mint a kitűnő gyógyhatású

gyógyi gyógy- és borvizet.

Főelárusító:

KARDOS MIKLÓS

ásványvízkereskedő.

Arad, Deák Ferenc-u. 39.

Telefonszám 647.

A vizet kívánatra hához és vidékre is szállítja.

Beleket

5426

száraz és sóst mé-
szárosok és hen-
tesek részére aján-
lom legolcsóbb
:: napi árakban. ::

Klein Gábor

bétkereskedő

Boczkó utca 11 szám.

Nők legfőbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a HAJÓS-
féle IBOLYA-CREME használatával.

Ára 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

Hat gymnasiumot, vagy hat
reáliskolát, vagy hat polgári
iskolát végzett fiatal embert

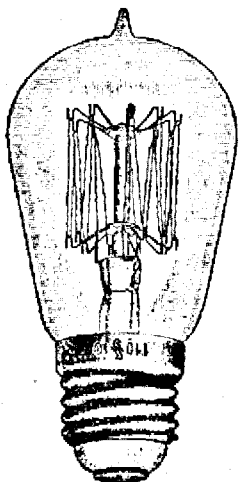
GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

431

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráinak számameghaladjábarmely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén,

oldalt egyformán, kifogástalanul ég.

Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.

Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körut 36.

8905

Üzletemet felosztatom

Az áru készletem mélyen leszállított árban kiárusítom. Hatóságilag engedélyezett kiárusításom már megkezdődött.

E héten

női glacé bőrkecstyűk, kitűnő minőség, fekete, fehér és színes
75 krajcár párja.

Costüm kelmék
Ruha-szövetek
minden színben és feketék.

Vásznak, sifonok

Női és leányconfectio
Szőnyegek, függönyök, ágyterítők,
Szörme-áruk óriási választékban.

Meglepő 5033
olcsó árban kaphatók,
amíg a készlet tart

Finom tenis flanellek széles áru 25 krajcár.
Hölgy flanellek minden színben 35 krajcár.

Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.
Kérem kirakataimat megtekinteni!

Miért

Ne fogadjunk el
Má-á-ást!!!
csak óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et ???

Mert szép fényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

Mert 4891
puhán

tartja

Mert nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy
ÓRIÁS FEDÁK

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy 30 fillér-ért más doboz
ebben a drága világban az egyedüli olcsóság.

10.000

koronát ingyen

nem adok, de

cipőket

mesés olcsó árért csak nálam vehet.

5559

Nézzé

meg a kirakatomban lévő árakat,

melyek

csak addig vannak érvényben, míg a készlet tart.

Róna Jenő

amerikai cipőáruháza

Arad

Salacz-utca 1.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

INGATLAN.

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5189

KÜLÖNFÉLE.

Egy magán-detektív

kerestetik. Lakását közölje a kiadó hivatalnál. 5560

200 koronát adok annak, aki nyugdíjképes álláshoz juttat. Cim a kiadóhivatalban. 5542

Két Hatalember

intelligens izraelita családnál felvétetik teljes ellátásra. Modern lakás, esetleg zongorahasználattal. Petőfi-uta 10. I. em. 4. ajtó 5399

Képerkesző üzletáthelyezés
N. é. közönséget értesitem, hogy képzetemet és képerkesző műhelyemet Salacz-utca 3. alól Weitzer 1. utca 9. (új leányiskola épületbe) helyeztem át. Tisztelettel Freimann József. 5311

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporából. III-5251

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcai oldalon.) 8412

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitünőbb fájdalom-mentes gyomortisztító házi-szer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 4 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

Arad, Boros Beni Tér.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező Szécsi feltételek mellett szerez és szállít

KOCH DANIEL

Híres csillag és telefonberendezési vállalat. Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára

Weitzer János-utca 2. szám

Telefon 731

Új kerékpárok a legutányosabb árakon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától fejjebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakosított javító-műhely.

Telefon 410. Telefon 410.

Winkler József

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

Arad, Batthyány-utca 11.

Van szerencsém a t. szőlő-birtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajliszt, és gyökérzetű bor és csomómegefa

SZŐLLŐOLTVÁNY

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portia szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF

ARAD, Batthyány-utca 11. sz.

Uj fatelep! Telefon 579 Olcsó tűzifa!

ÉRTESETÉS!

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, az Ovár-téren, a régi Maros-híd előtti vámbaz mellett volt Novák-féle

FATELEPET

átvettem. Fatelepe mem a legjobb minőségű hasáb, dorong és aprított tűzifa kaphatók a legolcsóbb árért

A telep vezetésével FALLER KÁROLY ur van megbízva, aki minden lehetőt el fog követni, hogy a n. é. vevőközönség megedését kiérdemelje. Kérdezősködések és egyéb tudnivalókról szíveskedjenek bizalommal hozzá fordulni Szíves pártfogást kér:

Kalkó Sándor.

YOGHURT.

Dr. Floris A. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „Miképen lehetünk hosszéletűek” című művében.

A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacteriumoknak, csökkenti, szabályozza egyszersmint a belben való rothadást.

A vértetecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomornak az emésztésben.

Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalmasan púszítja a bacteriumokat így a táplálék felszívódását is rohamosan elősegíti.

A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezenkívül azt a legüdvösebb legerencsésebb és számukra lenhasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véredényekben lerakodott vékony mészréteget úgy a vastagabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szemcsékre oldja fel.

Az orvosi tudomány jelesei ajánlják mint egyetlen biztos szert, amely megóvja a szervezetet a korai megöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.

Ajánlják gyomor és bél rendetlenségeknél, elerőtlenedett, lesóványodott vérszegény betegeknek rosz emésztés és vérszegénység stb. ellen.

Egy üveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható

FÖLDES KELEMEN-NÉL A R A D.

1 kgr.

DISZNÓZSIT

K 1.60

jó minőségért szavatalok.

Csibesz Károly, Ujarad

Rákóczi-ut 176., az ujaradi hidhoz közel. 5550

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnők, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638. 4271

Maga magának tesz jót, ha felkeresi **Iványi Menyhért** ujonnan megnagyobbított cipő-, kalap- és urdivat áruházát a Forray-utczában mert

Ilyen olesón férfi-, női- és gyermekcipőket ugyszintén kalap és egyéb divat-árut csak itt kaphat, ezért is lett ezen cég az aradi

Fiatal

generáció legkedveltebb bevásárlási helye. 4011

Legfinomabb színházi és dessert

czukorkák

nagy választékban kaphatók

Németh Imre

cukorka különlegességi üzletében

Andrássy-tér 20. és

Forray utca 2. sz. a

Telefon 418.

Ezen rovatban minden szó egy-szori beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. 10. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg ellér — avagy levelellyekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor kiadandó. Levelelly megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számították. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkesztül. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.**

LEVELEZÉS.

Ha óhajta

a találkozást, miért nem jön el? 5555

Nem olyan az ördög,

amilyenre festik.

Levél ment. 5561

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly“ kézfínítítő kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Ki akar

megismerkedni egy magas növésű, piros arcú, bohém lelkű fiatal-emberrel. Szellemes hölgyek leveleit a kiadóhivatalba kérem „Derék legény“ jelige alatt. 5331

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínítője. III-5251

„Taurus.“

Igaz van! Nem tudtam, hogy annyira összeszoktunk ilyen rövid idő alatt s hogy annyira fog nekem hiányozni. Nagyon, nagyon sajnálom a történeteket s bár röstellem, de be kell vallanom, szegyenlem érte magam s arra kérem, ha csak teheti, felejtse el az egészet s legyen nekem ugyanaz, ki eddig volt. Felejtsük el a boros napot s ragyogjon ismét a boldogság fény csillagja, hogy minden árnyéka is elmúljon e dolognak, szépen megkérem, ne is hozzuk többé szoba egymás előtt az egész dolgot, felejtjük el, mint elfelejti az ember a rossz álmokat. Tényleg csunya és szinte megnevezhetetlen a boszu, melyet első haragomban kitaláltam. Vegye enyhítő körülménynek, könnyen hevülő természetemet s azt, hogy rövid ismeretségünk alatt nem tudtam annyira megismerni, mint a hogy tényleg kellett volna s nem is fordítottam annyi figyelmet a megismerésére, mint azt igazán méltán megérdemli. Tartozom azzal, hogy a teljes rehabilitációt Önnek megadjam, már csak azért is, hogy ez által magamon lényegesen könnyítsek. Soha többé ilyet nem teszek. Nagyon meglepett s teljesen és végleg magához hódított azzal a jóvialis eljárással, melyel feletttem kritikát gyakorolt. Bámulom nagylelkűségét s finom lelkületét s aranyos jó szívet, erre még irigykedni is tudok. Tehát legyünk ismét a régiek, nagyon kérem erre s adja meg szokás szerint a kellő módot a találkozásra, hogy őszintén és bűnbánóan megjelthessek s most aztán annál jobban és igazabban tisztelhessem és szerethessem. Szívélyesen üdvözlö a hálátlan és megtért „ifigénia.“ 5325

607.

Higiénikus gumi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST KERES.

Magyar-német

perfect fordító ajánkozik. Kereskedelmi levelezést is vállal. Cim a kiadóban. 5558

ALKALMAZÁST NYER.

Keresetők

a puszta pázmáni gazdaságba egy 40 évnél nem idősebb szerény igényű, kis családú, nős izr. kulcsár, ki már ily minőségben más gazdaságban is volt alkalmazva. Megkivántatik, hogy az illető a gazdasági segédkönyveket rendszeresen vezesse és a magtárkezelésben teljes jártassággal bírjon. Azok, akik a román nyelvet is bírják, előnyben részesülnek. Ajánlatok Basch Simon címén Aradra, Salacz-utca 5a. intézendők. 5552

KIADO LAKÁS.

Teleky-utca 20. sz.

elegáns 4 szobás földszinti lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, azonnal, esetleg december 1-re kiadó. Bővebbet Zeiner Ignátnál, Teleky-utca 22. szám. 5541

Két különbejáratu szoba

teljesen újonnan butorozva, azonnal vagy december 1-ére kiadó. Vécsey-utca 12. 5548

Lakás

Lipót-utca 8b. sz. a 2 szép nagy szoba, hálófülke, konyha, kamara stb.-ből álló lakás febr. 1-től, esetleg azonnal is kiadó. Szükség esetén 1912. április 30-ig albérletbe vehető. 5516

Csinos berendezésű

szép utcai szoba Ferdinánd-utca 5. szám alatt kiadó. 5508

Kiadó 5532

különbejáratu, utcai, tiszta butorozott szoba, esetleg előszobával december elsőjétől. Simonyi-utca 6.

Gyermektelen

tisztviselő családnál egy csinosan berendezett különbejáratu butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Aulich La. os-utca 7/e. alatt. — Ugyanott egy matt ebédlő kredenc alkalmi árban megvételre kerestetik.

Modern uri lakás

5 utcai szoba, nagy erkélyvel, elő-, fürdőszoba és complete mellékhelyiségekkel, kiadó Boros Benitér 20. alatt, I. emelet. Értekezhetni Brandeisz Henriknél ugyanott. 5340

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Saját gyártmányu cipőket

ajánlunk a n. é. közönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelések legpontosabban teljesítettek. Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete, Szabadság-tér 15., a „Piros csizmához.“ 3451

Szalámi

jó, száraz minőségű á 3.60, disznózsír á 1.60, 5 kilós csomagban, nagyobb vételnél még olcsóbb. Garai Károly, kávéméres és kifőzési helyiségében, Karolina-utca sarkán. Egy mindenese cseléd felvételik. 5547

Legújabb fa-dísz tárgyak

festésre, égetésre tarsó munkára, ékes kökirakásra összes festészeti kellékekkel, gyári árban. Schweiczi festőminták tulkszólet folytán mélyen leszállított árban, kölcsönzésre is 30 fill. feljebb. Ablakpapír 80 fillértől feljebb. Minden díszműáru, imakönyv kedvezményes árban. Krausz Paulin, színház-épület. 4814

Foxit,

jó patkányfogót, megvételre kerestek. Popp Vilmos, Magyarád. 5543

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írású Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Barlok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladó, esetleg kibérelhető. (Vidékre is.) Nagy kellek-raktár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógép vállalata Arad, József főherceg-ut 7. 3431

Házber könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papir kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

Bor eladás.

Merieskay Sándor arad-hegyaljai bortermelő ajánlja saját termésű kitűnő ó- és ujboraít hordókban és palackokban, valamint saját termésű törkölypálkáját. Arad, E. Választó-utca 26. 5445

Tea törmelék

finom, zamatos logolsóbban Vojtek és Weisznál. III-5215

Képkerekből 4301

legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmű-áru kereskedésében. Telefon 568. Üvegezést is elvállal.

30-40 méterméssza

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-5251

15 darab 7-8 hektés

új hordó első osztályu erős vasalással, tölgyfából készült, jutányos áron eladó. Pafka József Aradkövi. 5505

Czipő occasio

beszállított árrakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3725

Vennék

egy kan Dakszli kutyát és egy hamis ház örzőt, kinek van eladó írjon egy levelező lapot „Dakszli“ jeligére főposta postrestante. 5551

Fajtiszta

kölyök mopszli, him, megvételre kerestetik. Cim a kiadóba leadandó. 5554

Patkány Confect.

Új patkány- és egérirtószer husból előállítva. Biztos hatású és veszélytelen más állatokra. Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

OKTATÁS.

Polgári iskolai

tanítóndó tanít németet, franciát, románt. Cime Klein könyvkereskedésében. 5408

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perohint, Vojtek és Weisznál. III-5251

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelberger-rendszere, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-3 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórakban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógép vállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-5251